

**Лектор навчальної
дисципліни**
**Контактна інформація
лектора (e-mail)**
**URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНІ РИЗИКИ ТА ЇХ СТРАХУВАННЯ»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «освітньо-професійна»

Рік навчання 2024/2025, семестр 1

Форма навчання денна/заочна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Опальчук Руслана Миколаївна

03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 11, навч. корп. № 10, кім. 608а, тел. (050) 683-65-43, mamchur@nubip.edu.ua (e-mail)

<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=1739>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Аграрні ризики та їх страхування» передбачає набуття студентами знань та практичних навичок, що складаються між суб'єктами господарської діяльності щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму страхового захисту господарств аграрного сектору економіки, розуміння концептуальних основ страхування сільськогосподарських ризиків. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати класифікацію природно-кліматичних та економічних ризиків, висвітлення проблем управління ризиками в сільському господарстві, засвоєння умов страхування сільськогосподарських ризиків в Україні та зарубіжних країнах, розгляд методики оцінки страхових ризиків та вивчення світового і вітчизняного досвіду щодо підходів до удосконалення державної підтримки страхування в сільському господарстві.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність розуміти аграрну політику уряду, виявляти і страхувати аграрні ризики, організувати процес фінансування агробізнесу та захисту природнього середовища.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПР14. Уміння аналізувати ефективність аграрної політики, обирати та розробляти аграрні страхові продукти, організовувати процес фінансування агробізнесу та захисту природного середовища.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
I семестр				
Модуль 1. Особливості страхування в аграрному секторі				
1. Особливості аграрного страхування	4/8	Знати особливості сільськогосподарського виробництва та їх вплив на страхування ризиків; зміст і основні вимоги до договорів аграрного страхування; визначення страхового ризику; критерії класифікації ризиків; особливості страхування різних видів ризиків; специфіку реалізації страхових продуктів для аграрного сектора; сутність та особливості аграрного страхування в зарубіжних країнах.	Здача практичних робіт (в elearn). Виконання самостійних робіт (в elearn).	0-70
2. Досвід аграрного страхування в країнах світу	3/6	Розуміти особливості впливу природно кліматичних факторів на діяльність у сільському господарстві; особливості впливу різних факторів ризику, що призводять до зниження врожайності сільськогосподарських культур. Розрізнити страхові та не страхові с.-г. ризики. Вміти визначити ймовірність ризику та оцінити ризик кількісно; визначити тарифи за різних ризиків; розрахувати розміри страхових платежів та страхових відшкодувань при аграрному страхуванні із використанням різних систем страхової відповідальності; оформити договір аграрного страхування.	Усні відповіді в аудиторії. Написання тестів.	
Тест до Модуля 1				0-30
Модуль 2. Види аграрного страхування				
3. Страхування в рослин- ництві	48	Знати поняття ризику у підприємстві; специфіку, механізм, об'єкти та форми страхування в сільському господарстві, особливості страхування продукції рослинництва та с.-г. тварин; особливості страхування с.-г. будівель та машин; особливості взаємодії сторін при загибелі (пошкодженні) урожаю або при настанні страхового випадку у тваринництві.	Здача практичних робіт, розв'язок задач (в elearn).	0-70
4. Страхування в тварин- ництві	2/4	Розуміти умови та специфіку страхування майна та відповідальності юридичних осіб; основні умови укладання та ведення договорів	Виконання самостійних робіт (в elearn).	
5. Страхування	2/4		Усні відповіді в	

с.-г. будівель та машин	страхування сільськогосподарських культур, забезпечених державною підтримкою; правила страхування сільськогосподарських культур. Вміти визначити тарифи за договорами аграрного страхування; розрахувати страхову суму, розміри страхових платежів та страхових виплат при страхуванні в рослинництві та тваринництві; оформити договір страхування юридичних осіб за різними об'єктами страхування.	аудиторії. Написання тестів.	
Тест до Модуля 2		0-30	
Всього за семестр		70	
Екзамен		30	
Всього за курс		100	

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання:</i>	Практичні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 3 бали за одну роботу). На кожен модульний тест надається 2 спроби, зараховується кращий бал. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин, не більше 2 разів за навчальний рік.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час здачі модульних тестів та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування аудиторних занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету та лектором) із обов'язковим виконанням всіх практичних робіт та здачею всіх модулів та іспиту.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>
2. Мамчур Р.М. Страхування: навч. посібник. Київ: «ЦП «Компринт», 2016. 172 с.
3. Mamchur R. Insurance: educational book. Kyiv: «СРР «Comprint», 2017. 215 p.
4. Mamchur R. Insurance services: educational book. Kyiv: «СРР «Comprint», 2018. 148 p.
5. Mamchur R. Agrarian business risks and features of their insurance: monography. Kyiv: «СРР «Comprint», 2019. 165 p.
6. Mamchur R. Development of the Ukrainian voluntary insurance market: monography. Kyiv: «СРР «Comprint», 2021. 263 p.

7. Mamchur R., Volosovych S., Zelenitsa I., Kondratenko D., Szymła W. Transformation of insurance technologies in the context of a pandemic. *Insurance Markets and Companies* 2021. Volume 12, pp. 1-13.

8. Mamchur R., Minochkina O., Ianushevychi I., Khrystenko L. Optimization of Operational and Financial Risks of Conducting Business Activities Under the Conditions of Changes and Sustainable Development. *Economic Affairs*. 2023. Vol. 68 (01s), pp. 91-98.

9. Мамчур Р.М. Розвиток ринку страхових послуг для аграрного виробництва в умовах впровадження інновацій. *Науковий вісник НУБіП України*. 2018. № 284. С. 171-182.

10. Мамчур Р.М., Назаренко О.О. Bancassurance – як форма ефективної співпраці банків і страхових компаній. *Науковий вісник НУБіП України*. 2020. Том 11, № 2. С. 58-65.

11. Мамчур Р.М., Ткаченко Є.В. Аналіз інтеграційних процесів банківських установ та страхових компаній в Україні. *Науковий вісник НУБіП України*. 2020. Том 11, № 3. С. 69-76.

12. Мамчур Р.М. Страховий ринок України в умовах воєнного стану. *Економіка і управління бізнесом*. 2022. Том 13, № 4. С. 62-70.

13. Опальчук Р.М. Тенденції та інновації в страховій індустрії: вплив технологій, штучного інтелекту та блокчейну. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 6. С. 118-124.

14. Алескерова Ю. В. Розвиток сільськогосподарського страхування: теорія, методологія, практика: монографія. Вінниця: Видавець ФОП Рогальська І.О., 2015. 370 с.

15. Васильєва Т., Козьменко С., Козьменко О. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Суми: «Університетська книга», 2022. 315 с.

16. Долинська М.С., Заболотна Н.Я., Марич Х.М. Аграрне право: навч. посібник. Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 252 с.

17. Журавка О. С. Страхування: навч. посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.

18. Марценюк О.В., Польова О.Л., Руда О.Л. Страхування сільськогосподарських ризиків. Навчальний посібник. Вінниця: Видавець ФОП Кушнір Ю.В., 2020. 380 с.

19. Основи страхування сільськогосподарських культур / Діброва А. Д. та ін. Київ: Міжнародна фінансова корпорація, 2015. 363 с.

20. Основи страхування сільськогосподарських культур: навч. посіб. для аварійних комісарів /О.В. Амерова О.В. та ін. Проект Міжнародної фінансової корпорації «Розвиток агрострахування в Україні», 2012. 492 с.

21. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>

22. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

23. Фисун І.В., Ярова Г.М. Страхування: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 240 с.

24. Як застрахувати виробництво сільськогосподарських культур: практ. посібник з агрострахування. / Бривко Т. та ін. Проект Міжнародної фінансової корпорації «Розвиток агрострахування в Україні», 2010. 95 с.

25. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua/>

26. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/control/>

27. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>

28. Газета «Урядовий кур'єр» – <http://www.ukurier.gov.ua/>

29. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>

30. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua>

31. Нормативні акти, статистичні матеріали та статті зі страхування на спеціалізованих українських страхових порталах: <http://dfp.gov.ua>, <http://forinsurer.com>, <http://www.uainsur.com>.

32. Нормативні акти України – законодавство для практиків – <http://www.nau.kiev.ua>

33. Офіційний вісник України – <http://www.gdo.kiev.ua>